

การนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ
IMPLEMENTATION OF PROACTIVE MEASURES TO
PREVENT AND SUPPRESS EXCISE OFFENDERS

วิโรจน์รัตน์ แจ่มวรรณ¹, กมลพร กัลยาณมิตร, สถิตย์ นียมญาติ และณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ
Virojrat Jaemwanna¹, Kamolporn Kalyanamitra, Satit Niyomyaht, and Nattawat Siriphornwut
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University
E-mail: Virojrat12@gmail.com¹

Received 12 February 2023 ; Revised 30 March 2023; Accepted 18 June 2023.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ และ 3) ศึกษาแนวทางการปรับปรุงการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่กลุ่มผู้บริหารของกรมสรรพสามิต กลุ่มส่วนป้องกันและปราบปราม และกลุ่มประชาชนทั่วไป จำนวน 25 คนโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ ได้แก่ การปรับโครงสร้างอัตราภาษีสูงขึ้นทำให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมาย โครงสร้างขององค์กรและกฎระเบียบของทางราชการมีช่องโหว่การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายสรรพสามิตบุคลากรกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ขาดความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผู้ประกอบการไม่ให้ความร่วมมือ การแสดงพฤติกรรมด่าทอ ขัดขวาง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตการถูกกลั่นแกล้งกล่าวหา ร้องเรียน บุคลากรที่ปฏิบัติงานขาดองค์ความรู้ และการประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูลข่าวสารยังไม่ทั่วถึง 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติได้แก่ นโยบาย ทรัพยากรในการปฏิบัติงาน บุคลากรผู้ปฏิบัติงานหน่วยงานที่ปฏิบัติ ความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สภาพแวดล้อมความร่วมมือจากประชาชน การขัดขวางของกลุ่มผลประโยชน์ และ การใช้ช่องโหว่ทางกฎหมาย และ 3) แนวทางการปรับปรุงการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไป

ปฏิบัติ ได้แก่ ควรปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง ควรจัดสรรงบประมาณ เครื่องมือ เจ้าหน้าที่ให้เพียงพอ ควรพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ สร้างความร่วมมือหรือประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสร้างแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากร และประชาสัมพันธ์การกระทำผิดกฎหมายแก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

คำสำคัญ: การนำไปปฏิบัติ; มาตรการเชิงรุก; การป้องกันและปราบปราม; กฎหมายสรรพสามิต

Abstract

This research objectives were (1) to study the problems and obstacles the implementation of proactive measures to prevent and suppress excise offenders, (2) to study the factors influencing the implementation of proactive measures to prevent and suppress excise offenders, and (3) to study the guidelines to improve the Implementation of proactive measures to prevent and suppress excise offender. The research was qualitative. Key informants in this study were executives of the Excise Department, Defense and Suppression Division and the general public, a total of 25 people by purposive selection. The tools used for data collection were interview. Data analysis were by descriptive summary.

The results found that (1) the problems and obstacles the implementation of proactive measures to prevent and suppress excise offenders, for example, the restructuring of higher tax rates caused people to not cooperate in compliance with the law, organizational structures and government regulations were flawed, lacked of knowledge, accurate understanding of excise laws, personnel committing frauded or misconducted, lacked of cooperation and support from relevant agencies. Entrepreneurs were not cooperating, showed of cursing behavior that obstructed the work of the excise officers, bullying, accusations, complaints, personnel who lacked knowledge, (2) the factors influencing the implementation of proactive measures to prevent and suppress excise offenders were policy, operational resources, personnel, implementing agencies, cooperation of relevant agencies, environment, public cooperation, and (3) the guidelines to improve the implementation of proactive measures to prevent and suppress excise offenders, for example, continuous improvement of work should be undertaken, sufficient budgets, tools and staff should be allocated, personnel at all levels should be developed to have knowledge, created cooperation or coordination with various internal and external agencies, motivated the work of personnel and publicizing illegal actions to all relevant sectors.

Keywords: Implementation; Proactive Measures; Prevention and Suppression; Offender
Excise Law

บทนำ

มีวลีที่โด่งดังกล่าวไว้ว่า “ไม่มีอะไรแน่นอนมากกว่าความตายกับการเสียภาษี” แต่ในความเป็นจริงแล้ว การเสียภาษียังมีความไม่แน่นอน กล่าวคือ ยังมีการหลีกเลี่ยงและหลบหนีการจ่ายภาษีอยู่ในแทบทุกแห่งบนโลก ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นหนึ่งในประเด็นที่ภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีนั้นให้ความสำคัญ เนื่องจากสร้างความเสียหายให้แก่ระบบเศรษฐกิจ และส่งผลกระทบต่อระบบสวัสดิการสังคม ทำให้ภาครัฐขาดรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายเพื่อพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ต่อไป นอกจากนี้ อาจส่งผลให้รัฐบาลยังจำเป็นต้องหารายได้จากแหล่งอื่นมาใช้เพิ่มเติม เช่น การกู้เงินจากต่างประเทศที่มีภาระผูกพันและความเสี่ยงในระยะยาว เป็นต้น (ศศิน พริ้งพวงษ์, 2565)

“ภาษีสรรพสามิต” เป็นภาษีที่จัดเก็บจากสินค้าและบริการ ซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าปกติ สินค้าที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ และศีลธรรมอันดี มีลักษณะฟุ่มเฟือย และสินค้าและบริการที่ได้รับผลประโยชน์เป็นพิเศษจากกิจการของรัฐ (กรมสรรพสามิต, 2563) พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 กันยายน 2560 ที่ผ่านมา ทั้งนี้ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยสรรพสามิต กฎหมาย ว่าด้วยอัตราภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยสุรา กฎหมายว่าด้วยยาสูบ กฎหมายว่าด้วยไฟ กฎหมาย ว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต และกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสุรา ใช้บังคับมาเป็นระยะ เวลานานแล้ว บทบัญญัติในบางส่วนจึงไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ การกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิตไว้ในกฎหมายหลายฉบับ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้ทั้งแก่ประชาชนผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายและส่วนราชการผู้ปฏิบัติงานสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตทั้งระบบเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตในครั้งนี้ถือเป็นการปฏิรูประบบภาษีสรรพสามิต เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ประชาชน ในฐานะผู้มีหน้าที่เสียภาษี และส่วนราชการผู้ปฏิบัติงานในฐานะผู้มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนเกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บ ทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มมากขึ้น รวมถึงมีข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีตามระดับแอลกอฮอล์ หรือน้ำตาลในเครื่องดื่ม เป็นการเปลี่ยนวิธีการคำนวณภาษีจากเดิมหน้าโรงงานมาเป็นราคาขายปลีก โดยคิดตามราคาและปริมาณ เพื่อให้การจัดเก็บสะท้อนราคาที่แท้จริง มีความทันสมัยตามมาตรฐานสากล โปร่งใส และเป็นธรรมมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560)

ปัจจุบัน กรมสรรพสามิตได้ดำเนินงานตามมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และมุ่งใจผู้ที่ยื่นขอระบบให้เข้ามาสู่ระบบภาษี ซึ่งที่ผ่านมากรมสรรพสามิตได้จัดทำแผนเฉพาะกิจปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิต โดยระดมกำลังเจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจจากสำนักตรวจสอบ ป้องกันและปราบปราม

และเจ้าหน้าที่สรรพสามิต พื้นที่ทั่วประเทศพร้อมสนธิกำลังกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันตรวจสอบ และปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตตามพื้นที่เป้าหมาย ที่คาดว่าจะอาจมีการกระทำผิด เพื่อสร้างความเป็นธรรม โปร่งใส และความมั่นใจให้แก่ผู้ประกอบการที่เสียภาษีโดยสุจริต และเพื่อเป็น มาตรการเสริมทางอ้อมในการดูแลสุขภาพของผู้บริโภคให้บริโภคสินค้าที่ปลอดภัย และได้มาตรฐาน (ณัฐกร อุเทนสุต, 2564) แต่จากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำความผิดจึงยากที่จะควบคุม ติดตาม และจับกุมดำเนินคดี นอกจากนั้นแล้วยังทำให้รัฐสูญเสียรายได้จำนวนมากและสร้างความไม่เป็นธรรมกับผู้ ประกอบกิจการที่ดำเนินธุรกิจโดยสุจริต (กรมสรรพสามิต, 2563) ซึ่งกรมสรรพสามิตและเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องจำเป็นต้องหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุใด

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิด กฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในปรับปรุง พัฒนา และหาวิธีการที่จะ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต ตลอดจนแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิด กฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิด กฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำ ผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่ เพื่อเป็นพื้นฐานความคิดที่นำไปสู่การ กำหนดกรอบแนวคิด และเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

Eugene Bardach (1980) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการของกลยุทธ์ ที่ แสดงการปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์ทั้งหลายในอันที่จะต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งการบรรลุเป้าหมายของ กลุ่ม ตน ซึ่งเป้าหมายที่กลุ่มเหล่านี้ต้องการให้เกิดขึ้นอาจสอดคล้องหรือไปกันได้หรือไม่ได้กับเป้าหมายตามอาณัติ Van Meter and Van Horn (1975) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการนำ นโยบายไปปฏิบัติที่กล่าวถึงในตัวแบบ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า ประกอบด้วย 6 ตัวแปรซึ่ง มาจากตัวแบบที่เขาได้ทำการศึกษาในการ นำไปปฏิบัติตามแนวทาง Top-Down Approach คือ 1) วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย 2) ทรัพยากร นโยบาย 3) การสื่อสารระหว่างองค์กร และกิจกรรมการเสริมแรง 4) ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ 5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง 6) ทักษะของผู้ปฏิบัติ Bardach (1980) ได้อธิบายเกณฑ์ในการ

วัด ความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบาย โดยความล้มเหลวของการนโยบายไปปฏิบัติมองได้ 3 ประเด็น คือ 1) การบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอยู่ในเกณฑ์ต่ำ 2) ความล่าช้าของการน่านโยบายไปปฏิบัติ เมื่อเปรียบเทียบกับแผนงานหรือโครงการ และ 3) ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานมากเกินไป

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่

การจัดการภาครัฐแนวใหม่จะถือได้ว่าเป็นกระแสหลักของการปฏิรูประบบราชการทั่วโลกในปัจจุบัน แต่ในการนำแนวคิดมาปรับใช้ ควรพิจารณาถึงการนำไปปฏิบัติอย่างละเอียด เพื่อให้มีความเหมาะสมกับความต้องการ ค่านิยมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ลักษณะเด่นของการจัดการภาครัฐแนวใหม่จึงอยู่ที่ความพยายามแก้ปัญหาของระบบ ราชการแบบดั้งเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงในด้านประสิทธิภาพและการให้บริการ ประชาชน อย่างไรก็ดี การจัดการภาครัฐแนวใหม่แยกไม่ออกจากบริบทของวิกฤตการณ์ที่ ร้ายแรง เพราะวิกฤตการณ์เป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการปฏิรูประบบราชการตามแนวคิดการ จัดการภาครัฐแนวใหม่ อีกทั้งการปฏิรูประบบราชการยังเป็นหัวใจของการบริหารจัดการภาครัฐ แนวใหม่ เนื่องจากเหตุผล 4 ประการคือ (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2557) 1) ระบบราชการเป็นกลไกหลักที่จะทำให้รัฐเล็กลง ซึ่งจะช่วยให้การขาดดุลการคลังลดลง 2) การทำให้ระบบราชการมีความยืดหยุ่นมากขึ้น เป็นวิธีการสำคัญที่จะทำให้ผู้บริหาร สามารถบริหารงานได้สำเร็จ 3) การวัดผลงานเป็นหลักในการคิดและวิเคราะห์ของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ดังนั้นการทำงานของระบบราชการใหม่ จะเปลี่ยนไปอยู่ภายใต้สัญญาการทำงานตามผลงาน ซึ่ง จะต้องสามารถวัดผลงานที่ให้แก่ประชาชนได้ ส่วนความรับผิดชอบก็ต้องระบุเอาไว้ อย่างชัดเจน และเป็นที่เข้าใจตรงกันทั้งฝ่ายผู้บริหารและพนักงาน จะต้องไม่กำหนดไว้กว้าง ๆ เหมือนเมื่อก่อน และ 4) ประเด็นทางการเมือง ที่เกิดจากการนำการจัดการภาครัฐแนวใหม่ไปปฏิบัติ กลับ ปรากฏว่า ปัญหาไม่ได้อยู่ที่การต่อต้านของฝ่ายการเมือง แต่ปัญหาอยู่ที่การต่อต้านของระบบ ราชการเอง โดยเฉพาะการต่อต้านการลดขนาดองค์กร และการต่อต้านสิ่งที่จะมาทำลายความ มั่นคงในการทำงานของข้าราชการ

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) (2011) ได้ให้ความหมายของภาษีสรรพสามิตว่า หมายถึง ภาษีชนิดที่เรียกเก็บจากผลิตภัณฑ์เฉพาะอย่างหรือกลุ่มของผลิตภัณฑ์ที่ถูก จำกัดไว้ ภาษีสรรพสามิตอาจถูกจัดเก็บ ณ ขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการผลิตหรือการจัด จำหน่าย และโดยปกติแล้วจะถูกประเมินค่าภาษีโดยอ้างอิงจากน้ำหนัก ขนาด หรือปริมาณของผลิตภัณฑ์นั้น แต่ในบางครั้งก็อาจจะถูกประเมินค่าโดยอ้างอิงจากมูลค่าก็ได้ สินค้าที่มีการจัดเก็บมัก เป็นสินค้าพิเศษ ได้แก่ น้ำตาล บุหรี่ ไม้ขีดไฟ ซ็อกเก็ต โดยประเทศส่วนใหญ่มักจัดเก็บจากสินค้า ยาสูบ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน และแหล่งพลังงานอย่างอื่น โดยอัตราภาษีจะ มีความหลายหลายได้ สินค้าที่ได้กำหนดไว้โดยแน่นอนแล้ว

ภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีทางอ้อมประเภทหนึ่ง วัตถุประสงค์ของรัฐในการจัดเก็บ ภาษีนอกเหนือจากเป็นรายได้แล้ว รัฐยังต้องการควบคุมการบริโภคของประชาชน เพราะเล็งเห็นว่า สินค้าเหล่านี้มีโทษหรือไม่ จำเป็นที่ต้องบริโภค ซึ่งการจัดเก็บภาษีจะจัดเก็บจากสินค้าและบริการเฉพาะอย่าง ที่รัฐเห็นว่าควรจัดเก็บภาษี ในอัตราที่สูงกว่าสินค้าและบริการ ทั่วไป ซึ่งสินค้าและบริการที่รัฐจัดเก็บภาษีสรรพสามิตนั้น เป็นสินค้าและ

บริการที่มีลักษณะ ดังกล่าวต่อไปนี้ 1) เป็นสินค้าและบริการที่บริโภคแล้วอาจจะก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ และ ศีลธรรมอันดี ซึ่งรัฐจำเป็นต้องเข้าไปควบคุมดูแลเพราะเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดต้นทุนทางสังคม สูง 2) เป็นสินค้าและบริการที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย เช่น รถยนต์นั่งราคาแพง เรือยอชต์ เครื่องดื่มบางประเภท น้ำหอม แก้วคริสตัล โคมระย้า และ 3) เป็นสินค้าและบริการที่ได้รับประโยชน์เป็นพิเศษจากกิจการของรัฐ เช่น น้ำมัน ผลิตภัณฑ์น้ำมัน เป็นต้น

ระเบียบวิธีวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการนำมาตราการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำมาตราการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ จำนวน 25 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ (1) นโยบาย (2) ทรัพยากรในการปฏิบัติงาน (3) บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน (4) หน่วยงานที่ปฏิบัติ (5) ความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ (6) สภาพแวดล้อม

ตัวแปรแทรกซ้อน ได้แก่ (1) ความร่วมมือจากประชาชน (2) การขัดขวางของกลุ่มผลประโยชน์ (3) การใช้ช่องโหว่ทางกฎหมาย

ตัวแปรตาม ได้แก่ การนำมาตราการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งประกอบด้วย ดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหารของกรมสรรพสามิต จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มส่วนป้องกันและปราบปราม จำนวน 10 คน กลุ่มที่ 3 ประชาชนทั่วไป จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากรูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดเน้นสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interviews) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ การวิจัยภาคสนาม แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่มีคำถามแบบปลายเปิด

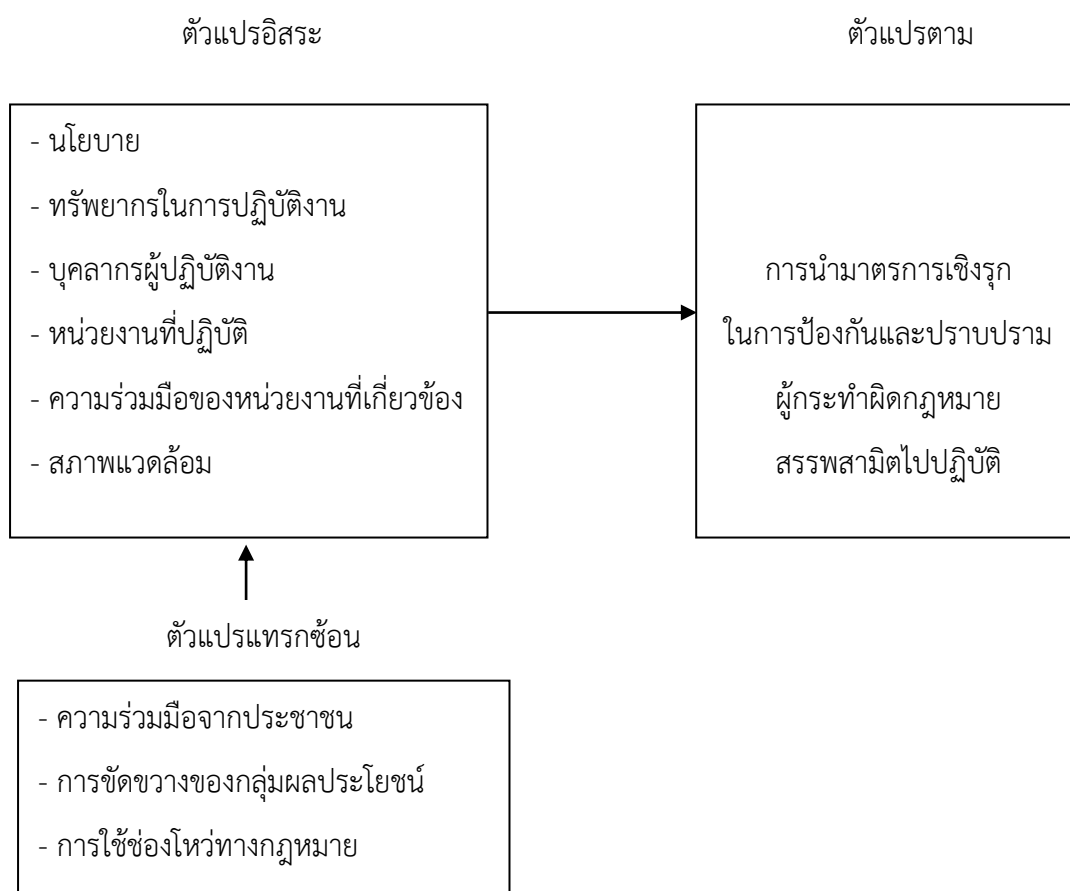
2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาค้นคว้าเชิงเอกสาร (Documentary Research) ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการ บทความ ตำรา หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยต่าง ๆ และฐานข้อมูลออนไลน์จากอินเทอร์เน็ต

3) ข้อมูลจากการสังเกต (Observation) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การสังเกตในการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมด้วย เพื่อต้องการจะสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและสมบูรณ์สนับสนุนการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการวิจัยภาคสนาม และการศึกษาค้นคว้าเชิงเอกสาร

การวิเคราะห์และนำเสนอ

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่ตรวจสอบข้อมูลแล้ว มาทำการวิเคราะห์ ด้วยวิธีการตีความ สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) ที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสอดคล้องตามกรอบการวิจัยเชิงแนวคิดและทฤษฎี ด้วยการหาข้อสรุปและตีความ (Conclusion Interpretation) เชิงพรรณนาและอธิบาย ด้วยแนวคิดและทฤษฎีที่กำหนดไว้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สรุปผลและอภิปรายผล

1. ปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ พบว่า (1) การปรับโครงสร้างอัตราภาษีส่งผลให้มีการลักลอบกระทำความผิดเพิ่มขึ้น และส่งผลให้ประชาชนหันไปบริโภคสินค้าหนีภาษีมากขึ้น (2) ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมาย จึงมีการลักลอบกระทำความผิดอย่างต่อเนื่อง (3) โครงสร้างขององค์กร และกฎ

ระเบียบของทางราชการ ไม่เหมาะกับการปฏิบัติงาน (4) การขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายสรรพสามิต จึงทำให้เกิดการกระทำความผิดขึ้น (5) บุคลากรที่ปฏิบัติงานใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ (6) ความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิต (7) ผู้ประกอบการไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ แสดงพฤติกรรมด่าทอ ขัดขวาง และการกลั่นแกล้งกล่าวหา ร้องเรียน (8) บุคลากรที่ปฏิบัติงานขาดองค์ความรู้ และความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงก่อให้เกิดอุปสรรคในการทำงาน (9) การประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และอำนาจหน้าที่ ของกรมสรรพสามิตยังไม่ทั่วถึง สอดคล้องกับการศึกษาของ บุนโฮม สุวันนะลาด (2562) ศึกษาเรื่อง การจัดเก็บรายได้ของรัฐแผนกสรรพากรในภาคกลางสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการศึกษาพบว่า สภาพและปัญหาในการจัดเก็บรายได้ของรัฐแผนกสรรพากร ได้แก่ (1) กฎ ระเบียบ ข้อบังคับภาษีอากร (2) การประชาสัมพันธ์ (3) โครงสร้างภาษีอากร (4) วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี (5) ความรู้ความเข้าใจ/ทักษะของเจ้าหน้าที่ภาษีอากร และ (6) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

2.ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนามาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ พบว่า

1) ด้านนโยบาย พบว่า ต้องมีความชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร วัตถุประสงค์ของนโยบายสามารถเข้าใจได้ง่าย มีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการปฏิบัติไว้ และผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติอย่างแน่ชัด สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาได้จริง มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และการสื่อสารไปยังผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจถูกต้องและตรงกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุประวีณ์ มั่งมีทรัพย์ (2562) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานด้านสืบสวนและปราบปรามผู้ลักลอบสินค้าหนีศุลกากร ของส่วนสืบสวนปราบปราม 2 กองสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากร ผลการศึกษาพบว่า แนวทางแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคและพัฒนาการดำเนินงานในการบริหารงานด้านสืบสวน และปราบปรามผู้ลักลอบสินค้าหนีศุลกากร คือ (1) มีการจัดอบรมให้ความรู้ มีการจัดสรรบุคลากรให้เพิ่มขึ้น มีการใช้ระบบฟีดแบ็ก (2) กรมจะต้องมีการจัดสรรอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น (3) มีการจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้น (4) นโยบายจะต้องมีการสื่อสารที่ชัดเจนมากขึ้น

2) ด้านทรัพยากรในการปฏิบัติงาน พบว่า เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ กำลังคนต้องมีเพียงพอ มีคุณภาพ เหมาะสมต่อภารกิจ การจัดสรรงบประมาณต้องมีจำนวนที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานตามนโยบาย อุปกรณ์มีเพียงพอเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเทคโนโลยีมีความทันสมัยเพื่อช่วยให้การทำงานบรรลุผลตามเป้าหมายได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ปวงกรนิษฐ์ วงษ์ชัยบุญกรณ์ พระเทพปริยัติเมธี และอมลวรรณ อบสิน (2563) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตตามหลักอิทธิบาท 4 ของ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พิจิตร สาขาบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษาพบว่า ด้านความมีมาตรฐาน มีมาตรฐานการบริการที่ดีที่การให้บริการที่เป็นระบบ และมีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างชัดเจน และมีการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานอย่าง

สม่ำเสมอ ด้านความโปร่งใส มีช่องให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น มีการทำงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลเข้ามาบริหารงาน ด้านจิตสำนึกความรับผิดชอบ มีการสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อให้กับเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้การบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความรวดเร็วและเรียบง่าย มีการจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถ ไว้อย่างดี ให้บริการขอรับบริการ และอำนวยความสะดวกให้ผู้ขอรับบริการอย่างเพียงพอและมีการนำ เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้าใช้ในการให้บริการประชาชนทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกและรวดเร็ว ด้านความพึงพอใจ มีการบริการที่ดีทั้งในส่วนของการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งมีการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้อย่างดี ให้บริการผู้ขอรับบริการอย่างเพียงพอ

3) ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณสมบัติที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน เช่น การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ ความสามารถในการตัดสินใจ ทักษะการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ทักษะการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นต้น นอกจากนี้ต้องมีจิตสำนึกเป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรม มีการประเมินสมรรถนะความสามารถอยู่เสมอ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของ อีระพล เจริญสุข (2564) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรกรมสรรพสามิตในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรกรมสรรพสามิต พบว่า ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ควรมีการพัฒนาผลงานให้สูงกว่ามาตรฐานกรมสรรพสามิตกำหนด ด้านการบริการ ควรมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ ตามขั้นตอนสอดคล้องกับมาตรฐานของกรมสรรพสามิตกำหนด ด้านความเชี่ยวชาญ ควรมีการพัฒนาทักษะทาง เทคโนโลยี และการเรียนรู้เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้านหลักยึดมั่นในความถูกต้องควรมีการส่งเสริมความโปร่งใสในการทำงาน อย่างเป็นระบบ และสามารถตรวจสอบได้ ด้านการทำงานเป็นทีม ควรมีการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ด้านการพัฒนาองค์กร ควรมีการกำหนดแนวทางการยกระดับมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการให้เป็นไปตามกรอบการบริหารจัดการ มุ่งเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนแนวทางการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการกรมสรรพสามิตให้มีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานสากล และด้านการคิดวิเคราะห์ ควรมีการวางแผนการจัดการอย่างเป็นระบบ และการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงให้เกิดความพร้อมตามสมรรถนะบุคลากรกรมสรรพสามิต

4) ด้านหน่วยงานที่ปฏิบัติ พบว่า โครงสร้างขององค์กร และวัฒนธรรมองค์กรเหมาะสม มีการบริหารจัดการที่ดี มีการวางแผน การกำหนดวิธีการและขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ ทรัพยากรการบริหารงานเพียงพอและเหมาะสม ทั้งคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ มีระบบให้คุณให้โทษอย่างชัดเจน ผู้บริหารรับผิดชอบต่อหน้าที่ทำหน้าที่อย่างดี และให้ความสำคัญกับการร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องและภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อร่วมกันปฏิบัติงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุประวีณ์ มั่งมีทรัพย์ (2562) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานด้านสืบสวนและปราบปรามผู้ลักลอบสินค้าหนีศุลกากร ของส่วนสืบสวนปราบปราม 2 กองสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากร ผลการศึกษาพบว่า แนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคและพัฒนาการดำเนินงานในการบริหารงานด้านสืบสวน และปราบปรามผู้ลักลอบสินค้าหนีศุลกากร คือ (1) มีการจัดอบรมให้ความรู้ มีการจัดสรรบุคลากรให้เพิ่มขึ้น มีการใช้ระบบที่สอน (2) กรมจะต้องมีการ

จัดสรรอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น (3) มีการจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้น (4) นโยบายจะต้องมีการสื่อสารที่ชัดเจนมากขึ้น

5) ด้านความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า การบูรณาการร่วมกันระหว่างกรมสรรพสามิตกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพราะการทำงานของหน่วยงานรัฐและเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ จะทำงานไปในทิศทางเดียวกัน ลดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งกัน เพราะต่างฝ่ายต่างช่วยเหลือเกื้อกูลส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านข่าวสาร เทคโนโลยี กำลังเจ้าหน้าที่ องค์ความรู้ ความร่วมมือร่วมใจจากของหน่วยงานยิ่งมาก ความสำเร็จของการปฏิบัติงานก็ย่อมจะมีสูงตามไปด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนพัฒ อูทยานกร (2562) ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต: กรณีศึกษาสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่นครนายก ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ (1) ด้านรายได้ภาษีสรรพสามิตจากสินค้าและบริการ และ (2) ด้านรายได้เบ็ดเตล็ด ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต คือ เจ้าหน้าที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญใน พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ที่ไม่เพียงพอ ราคาขายปลีก แนะนำของสินค้าสรรพสามิตมีไม่ครอบคลุมทุกประเภท คำนิยามของพิกัดตอนที่ 17 มีความไม่ชัดเจน และกระบวนการพิสูจน์หรือวิเคราะห์สินค้าใช้ระยะเวลานาน แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บ ภาษีสรรพสามิต คือ ควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่ด้านข้อกฎหมายตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ควรมีการสำรวจราคาขายปลีกแนะนำให้ครอบคลุมสินค้าสรรพสามิตทุกประเภท ควรมีการแก้ไขกฎหมาย พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ให้มีความชัดเจนมากขึ้น ควรมีการมอบหมายหรือให้อำนาจหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนร่วมพิสูจน์หรือวิเคราะห์สินค้า และควรมีการบูรณาการในการปฏิบัติงาน การพัฒนานวัตกรรมเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

6) ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุผลสำเร็จค่อนข้างมาก ทั้งการผลักดันให้เกิดการกระทำความผิด การสร้างพฤติกรรม การกระทำความผิด การคัดค้านต่อต้าน การใช้อำนาจในการกำหนด/ปรับปรุง/ยุตินโยบายหรือการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ และช่วยหลีกเลี่ยงการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเป็นช่องทางในการเป็นช่องทางในการกระทำความผิดเพื่อหลีกเลี่ยงการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย สอดคล้องกับการศึกษาของ เจนจิรา ศิลาโคตร และคณะ (2561) ศึกษาเรื่อง อัตราภาษีสรรพสามิตที่เหมาะสมของบุหรี่ยิกาแรตสำหรับประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์บุหรี่ยิกาแรตในประเทศไทยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่ ปริมาณอุปสงค์ของบุหรี่ยิกาแรตในประเทศไทยปีก่อนหน้า รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคน ราคาขายปลีกเฉลี่ย ของบุหรี่ยิกาแรตที่ผลิตในประเทศ นโยบายการเพิ่มอัตราภาษีบุหรี่ยิกาแรต และที่ระดับนัยสำคัญ 0.10 ได้แก่ นโยบาย การใช้รูปภาพเป็นคำเตือนบนซองบุหรี่ยิกาแรต โดยค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์บุหรี่ยิกาแรตต่อราคาของบุหรี่ยิกาแรตในประเทศไทยเท่ากับ -0.63 สามารถอธิบายได้ว่า บุหรี่เป็นสินค้าที่มีความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อ ราคาต่ำ

3. แนวทางการปรับปรุงการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ พบว่า (1) ปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

ขึ้น สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน (2) มีการจัดสรรงบประมาณ เครื่องมือในการปฏิบัติงาน เทคโนโลยี และ กำลังเจ้าหน้าที่ ที่ รั บ ผิด ข อบ ใ ห้ เ พีย ง พ อ เ หมา ะ ส ม ต่ อ การ ป ฏิ บั ตี งาน (3) ต้องพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ พฤติกรรม และทัศนคติที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงาน (4) สร้างความร่วมมือหรือประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกอย่างจริงจัง เพื่อช่วยผลักดันการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตให้ประสบความสำเร็จ (5) เสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากร เช่น การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้น เลื่อนเงินเดือน เพื่อเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรมีแรงจูงใจและทุ่มเทให้กับการทำงาน (6) การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการกระทำที่ผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 แก่องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อส่งเสริมความรู้ และสร้างความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนพัฒ อุตยานกร (2562) ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต: กรณีศึกษาสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่นครนายก ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตคือ ควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่ด้านข้อกฎหมายตาม พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ควรมีการสำรวจราคายาเสพติดและให้นำไปครอบคลุมสินค้าสรรพสามิตทุกประเภท ควรมีการแก้ไขกฎหมาย พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ให้มีความชัดเจนมากขึ้น ควรมีการมอบหมายหรือให้อำนาจหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนร่วมพิสูจน์หรือวิเคราะห์สินค้าและควรมีการบูรณาการในการปฏิบัติงาน การพัฒนานวัตกรรมเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ระบบกระบวนการทำงาน ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ และทบทวนและปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์กรเกิดประสิทธิภาพ
- 2) ควรมีแนวทางหรือมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบของบุคลากรกรมสรรพสามิต
- 3) ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนของนโยบายจนถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 4) ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน รวมถึงบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และเทคโนโลยี ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) ควรฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ ระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการปฏิบัติงาน รวมถึงความรู้และทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้มีความรู้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ และการปฏิบัติงาน
- 2) ควรสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ และเสริมแรงให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เช่น การเลื่อนเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง การยกย่องชมเชย เป็นต้น

3) ควรมีระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ไม่ให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติงาน และเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

4) ควรมีเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อสร้างความร่วมมือ และแนวร่วมในการผลักดันมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปสู่การปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ

5) ควรรวบรวมองค์ความรู้และวิธีการดำเนินงาน แล้วจัดทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ได้นำไปปรับใช้ต่อไปให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนด

6) ควรให้มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายสรรพสามิตตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมที่ส่งเสริมสนับสนุนการนำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ

2) ควรมีการกระจายกลุ่มตัวอย่างไปยังกลุ่มอื่นด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แตกต่างและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น กลุ่มภาคเอกชน และกลุ่มหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3) ควรเพิ่มรูปแบบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อมูลมีความหลากหลาย และครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น

References

- กรมสรรพสามิต. (2563). *โครงการพัฒนาระบบปราบปรามสินค้าผิดกฎหมายผ่านเครือข่ายออนไลน์ของศูนย์ปราบปรามสินค้าออนไลน์*. กรุงเทพฯ: กรมสรรพสามิต.
- เจนจิรา ศิลาโคตร และคณะ. (2561). *อัตราภาษีสรรพสามิตที่เหมาะสมของบุหรี่ยาสูบสำหรับประเทศไทย*. วารสารสุขโขทัยธรรมาธิราช, 31(1), 108-125.
- ณัฐกร อุเทนสุต. (2564). *มาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560*. กรุงเทพฯ: กรมสรรพสามิต.
- ธนพัธ อุทยานกร. (2562). *ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต: กรณีศึกษาสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่นครนายก*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธีระพล เจริญสุข. (2564). *การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรกรมสรรพสามิตในเขตกรุงเทพมหานคร*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บุญโฮม สุวันนะลาด. (2562). *การจัดเก็บรายได้ของรัฐแผนกสรรพากรในภาคกลางสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 6(4), 661-669.

- ปงกันธิษฐ วังชัยญกรณ พระเทพปริยัติเมธี และอมลวรรณ อบสิน. (2563). การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตตามหลักอธิบาต 4 ของ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พิจิตร สาขาบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 3(1), 85-96.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2557). *การพัฒนาองค์การ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พิธการพิมพ์.
- ศศิณ พริ้งพงษ์. (2565). ปัจจัยที่ทำให้(ไม่)อยากเลี้ยงภาษี. สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2565, จาก <http://www.fpojournall.com/tax-avoidance-problem/>
- สุประวีณ มั่งมีทรัพย์. (2562). การบริหารงานด้านสืบสวนและปราบปรามผู้ลักลอบสินค้านี้ศุลกากร ของส่วนสืบสวนปราบปราม 2 กองสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- Bardach, E. (1980). *Implementation Studies and the study of Implements, Presented at the 1980 meeting of American Policy Science Association*, University of California, Berkeley.
- Organization for Economic Co-operation and Development (OECD). (2011). *Revenue Statistics 19652010: 2011*. Paris: OECD Publishing.
- Van Meter, D. S. and Van Horn, C. E. (1975). The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework. *Administration & Society*, 6(4), 477.

